

Vragen en antwoorden inrichting Geelbroek

1. Over communicatie

Vraag: Wij voelen ons niet serieus genomen. U levert (te) laat informatie en koppelt besluiten niet terug naar belanghebbenden. U geeft een aantal ontwijkende antwoorden of u gebruikt woorden als 'aannames gedaan'. U moet dingen zeker weten! We hebben moeite om de geleverde informatie te vertrouwen.

Prolander herkent de kritiek en gaat de communicatie met de bewoners van en rond Geelbroek actief oppakken. Met enige regelmaat worden de betrokkenen per email geïnformeerd over de stand van zaken in de planvorming en uitvoering. Alle informatie over de inrichtingsplannen is te vinden op deze website <https://www.drentscheaa.nl/actueel/nieuws/@131819/geelbroek-verandert/>

Op deze website zijn de plannen te downloaden. Een kopie van de plannen is ook te bestellen via info@prolander.nl ter attentie van projectleider Arjan van Lubek. Vermeld naam en adres, dan stuurt Prolander het plan op.

Het gebied Geelbroek is onderdeel van het deelprogramma Drentsche Aa. Prolander benut niet alleen via www.prolander.nl, maar ook de website van www.drentscheaa.nl om betrokkenen op de hoogte te houden. Bijvoorbeeld de besluiten van de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie, de resultaten van de verschillende meetprogramma's en monitoring van bijvoorbeeld grondwaterstanden, de aankondiging van formele procedures, de keuze van de aannemer, de start van de werkzaamheden en waar klachten gemeld kunnen worden.

Daarnaast zullen ook vragen en suggesties op tafel komen in de verschillende overleggen met belanghebbenden, waaronder de werkgroep bezorgde boeren (grondwater en schaderegeling) en directbetrokkenen over maatregelen tegen muggenoverlast.

De suggestie dat Prolander ontwijkende antwoorden geeft op vragen van de aanwezigen is te verklaren, omdat niet op alle vragen nu een helder antwoord gegeven kan worden, omdat resultaat van onderzoek nog niet binnen is of de bestuurlijke adviescommissie nog een besluit moet nemen of omdat nog overleg nodig is met provincie Drenthe of het waterschap.

Waar bijvoorbeeld nog geen duidelijkheid over is, is de schaderegeling voor boeren als de als er sprake is van onvoorziene effecten op de grondwaterstand. Daar moet de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie een uitspraak over doen. Die wordt in de eerste maanden van 2019 verwacht.

Bij Prolander, Waterschap en Staatsbosbeheer is veel kennis over het gebied. Die kennis komt bij elkaar in de voorbereiding van de inrichtingsplannen. Uiteraard is ook bij de bewoners van het gebied veel kennis over Geelbroek. Dat is zeer waardevolle kennis en kan in de definitieve plannen worden benut.

Als in de beantwoording van vragen gesproken wordt over aannames, dan slaat dat alleen terug op de hydrologische modelberekeningen die aan het inrichtingsplan ten grondslag liggen. Dat is eigen aan een model, daar moeten allerlei parameters (soorten informatie) worden ingevoerd om een beeld te kunnen geven van de veranderingen na de maatregelen. Voor onbekende parameters, zoals bijvoorbeeld doorlatendheidsfactor die in 2010 niet bekend was, wordt dan een veilig getal gebruikt en worden de aannames aan de veilige kant gehouden. Dit doet Prolander om mogelijk (negatieve)

effecten niet te onderschatten. Inmiddels zijn de onzekere elementen in het model opgelost. Het model levert een meer waarheidsgetrouwe effectmeting op. En daaruit blijkt dat de aanpassing van de grondwaterstand gunstig is voor de natuur binnen Geelbroek en dat er geen negatieve effecten zijn voor de omgeving.

2. Geelbroekerweg

Vraag: In het inrichtingsplan is de omlegging van de Geelbroekerweg opgenomen. Kunt u uitleggen waarom dat nodig is en wat het verschil is in kosten tussen het oude plan tracé handhaven en huidige ontwerp tracé verleggen? Wat is met de opmerkingen van buurtschap Geelbroek gedaan? Het veerooster is nieuw, deze veroorzaakt geluidsoverlast. Wat doet u daar aan?

Het huidige tracé van de Geelbroekerweg, met een haakse bocht, is in 1959 aangelegd als onderdeel van de Ruilverkaveling Rolde, of misschien zelfs eerder. Het huidige tracé doorkruist op twee plaatsen de nieuw te graven slenk. Deze slenk ligt grotendeels in de lagere delen van het gebied en voert straks het overtollige water vanuit Geelbroek af richting de Ruimsloot. Dat betekent kansen voor een natuurlijk beekstelsel dat gebiedseigen water langer vasthoudt.

In Geelbroek is het hoogteverschil klein, daarom wordt een slenk gegraven op een diepte van 10 tot 30 centimeter. Dat is voldoende om overtollig water op te vangen en af te voeren naar de Ruimsloot.

Aan een nieuwe weg worden allerlei eisen gesteld, zoals droogleggen van het wegtalud met afwateringssloten en greppels langs de weg. Maar deze eisen hebben in de situatie van de Geelbroekerweg tot gevolg dat het tientallen meters verderop langs het tracé droger wordt en daarmee geen natuurlijke afwateringssituatie meer is. Verder betekent handhaven van het huidige tracé dat technische constructies nodig zijn om zowel aan de eisen voor de Geelbroekerweg als aan de eisen voor een goedwerkende slenk te kunnen voldoen. Handhaven betekent ook extra kosten voor de gemeente Hunze en Aa's en Staatsbosbeheer.

De bewoners van buurtschap Geelbroek hebben argumenten aangedragen om overlast van de weg (snelheid, zware weggebruikers) terug te dringen. Dat zou kunnen door onttrekken aan openbaarheid (minder verkeer), aanleg van een smallere weg (lagere snelheid), mogelijk instellen van eenrichtingsverkeer en zwaar verkeer via een alternatieve route leiden. De gemeente Aa en Hunze vindt dat het buurtschap bereikbaar is voor de hulpdiensten en is van mening dat er zo min mogelijk extra borden in het buitengebied moeten komen. Ook heeft de gemeente een voorkeur voor een weg met klinkers zoals de weg tussen Geelbroek en Eleveld. Klinkers passen beter in het landschappelijke beeld dat de gemeente voor ogen heeft.

Alles overwegende heeft indertijd de projectgroep Geelbroek besloten, ondanks de hogere kosten, de Geelbroekerweg te verleggen naar het oosten. De nieuwe Geelbroekerweg wordt aangelegd op een voormalige zandweg en waterscheiding. De extra kosten komen voor rekening van de provincie Drenthe en niet voor de gemeente Aa en Hunze.

Vraag: In het nieuwe tracé voor de Geelbroekerweg komen veeroosters. Bewoners verwachten overlast van geluid van het passeren van het rooster, het optrekken en afremmen voor en na het rooster en hebben een vraag of wandelaars, paarden, honden het veeroosters kunnen passeren?

Er zal mogelijk wat extra geluidsoverlast zijn. En ja bij de veeroosters komen klaphekken voor passanten. Wandelaars, paarden, honden kunnen het veerooster passeren. Prolander zal nog onderzoeken wat de meest geschikte locatie is voor de veeroosters om de geluidsoverlast te beperken.

3. Bosje Bloemendaal

Vraag: In het gebied Geelbroek ligt bosje Bloemendaal, dat is een Natura 2000 gebied. Vernatten is de doelstelling. Toch zijn aan de noordzijde een afwateringssloot en allemaal greppels ingetekend. Dat lijkt tegenstrijdig. Kunt u dat uitleggen?

Bosje Bloemendaal moet natter worden om de kansen voor de stengelloze sleutelbloem te vergroten. Om de vernatting te realiseren, wordt aan de Oost-, Zuid- en Westzijde van het bosje afgeplagd. De grond wordt natter en dat verbetert de ontwikkeling van extra elzenbroekbos dat als bescherming dient van de kwetsbare kern van Bosje Bloemendaal. Aan de Noordzijde wordt niet ingegrepen, omdat extra beplanting nabij de bebouwing overlast van muggen kan veroorzaken. Om deze reden wordt ook het gras tussen Bosje Bloemendaal en de afwateringssloot kort gehouden.

In het inrichtingsplan is ook rekening gehouden met de opdracht om de bebouwing van Geelbroek te beschermen tegen vernatting. Om die doelstelling te realiseren wordt aan de zuidzijde, op eigendom van Staatsbosbeheer, een afwateringssloot aangelegd die geen negatief effect heeft op de gewenste vernatting van Bosje Bloemendaal. Het onderhoud is straks voor rekening van Staatsbosbeheer of Waterschap. Om vernatting van de erven van bewoners te voorkomen, gaan de greppels straks vanuit noordelijke richting afwateren op de afwateringssloot.

4. Overeenstemming met de boeren

Vraag: Is er nu overeenstemming met de boeren over het plan Geelbroek, want anders geeft het waterschap geen (water)vergunning of toch?

De afgelopen maanden is enkele keren gesproken met de werkgroep bezorgde boeren en de rond Geelbroek aanliggende boeren. De boeren zijn akkoord met de uitgangssituatie en de gegevens die de basis zijn voor het inrichtingsplan. Denk aan: huidige drainage, vlak-dekkende grondwaterkartering, 0-meting met extra peilbuizen, extra maatregelen binnen het plan. Ook de methodiek die gebruikt is om de hydrologische effecten te meten wordt ondersteund. Uit de hydrologische modelberekeningen blijkt onder meer dat vernatting buiten het natuurgebied nagenoeg niet aan de orde is.

Zijn de boeren dan helemaal akkoord? Neen. Er wordt nog gesproken over een regeling in het geval er toch schade ontstaat als gevolg van de vernattingsmaatregelen. Het wringt tussen de uitgangspunten van landelijk beleid – dat uitgaat dat van het standpunt dat 5 centimeter of minder grondwaterstijging acceptabel zou moeten zijn – en de specifieke situatie rond Geelbroek waar het grondwaterpeil vrij dicht onder het maaiveld ligt en elke centimeter verhoging vervelend kan uitpakken voor de landbouwpraktijk en daarom onacceptabel is voor de boeren.

Op dit moment wordt uitgezocht met waterschap Hunze en Aa's en provincie Drenthe of het compenseren van deze vernattingssschade bespreekbaar is. Uitgezocht wordt wat dit financieel betekent en wat de mogelijke precedentwerking is voor vergelijkbare situaties in het Drentsche Aa-gebied en op welke schaderegeling gehanteerd moet worden. De uitkomst van deze verkenning komt op de agenda van de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie Drentsche Aa en het besluit zal als advies (gebaseerd op meerderheid van stemmen), samen met het inrichtingsplan, worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van provincie Drenthe. GS stellen dan het plan en schaderegeling vast. Na vaststellen van het plan en de regeling, komt er uitvoeringsbudget en nazorgbudget beschikbaar en kan de aannemer aan de slag.

Waterschap Hunze en Aa's zal de aanvraag voor peilaanpassing beoordelen. Deze vergunningaanvraag zal ter inzage worden gelegd. Bewoners kunnen daarop een zienswijze indienen, waar het waterschap vervolgens een reactie opgeeft. Het waterschap toetst of de aanvraag voldoet aan de Waterwet).

5. Gaswinning, bodemdaling

Vraag: Kortgeleden is besloten dat de gaswinning in Drenthe wordt opgevoerd om het verlagen en stilleggen van de gaswinning in Groningen te compenseren. Er zijn diverse locaties in nabijheid van Geelbroek. Is dit meegenomen in het plan en het hydrologisch model? En hoe gaan jullie om met bodemdaling (die onomkeerbaar is) en bijbehorende vernattingseffecten in relatie tot de mogelijke effecten door de inrichting van het natuurgebied? Hebben jullie al afspraken gemaakt met de NAM? We moeten niet hetzelfde gedoe krijgen dat betrokkenen van het kasje naar de muur worden gestuurd zoals in Groningen.

Deze besluiten over (extra) gaswinning in Drenthe zijn van zeer recent. Er wordt momenteel onderzocht hoeveel gas kan worden gewonnen met als randvoorwaarde dat het maaiveld maximaal 2 centimeter mag dalen. Op dit moment is daar niet meer over te zeggen.

Dit vraagstuk – gaswinning, bodemdaling, waterpeil, vernatting, natuurontwikkeling - is voor met name waterschap Hunze en Aa's actueel. Indien waterpeil gelijk op gaat met de verwachte bodemdaling, zal de situatie niet natter worden. Indien het waterschap het waterpeil handhaaft, wordt het relatief natter in het gebied waar de bodem daalt. De Bestuurlijke Voorbereidingscommissie Drentsche Aa is het schadeloket en daarmee voor bewoners het eerste aanspreekpunt voor natuurontwikkeling. Niet voor de gaswinning.

6. Muggen overlast of niet?

Vraag: Hoe zit het met de monitoring van muggen en effecten van de vernatting? Kunnen we die effecten ook volgen? Staat er wel overal een muggen-meetpunt?

Zowel voor de muggen als voor het huidige grondwaterpeil is een dekkend monitoringsysteem uitgezet. Voor de 0-situatie is de huidige muggenstand twee jaar lang gevolgd. Klik hier voor het Rapport. Ook is een 0 meting verricht van de huidige (grond)waterstanden. Voor de resultaten, klik hier.

De 0-situatie is de situatie zoals deze nu is: dus voor de (nieuwe) inrichting van het gebied. Met ingang van de uitvoering van het inrichtingsplan, wordt de muggenstand in het gebied minimaal 5-6 jaar gevolgd en gerapporteerd. Na een jaar of vijf, zes is een stabiele eindsituatie ontstaan, dan kan de nieuwe situatie vergeleken worden met de oude situatie.

Mochten onverhoopt na de uitvoering van het inrichtingsplan negatieve effecten worden gemeten, - muggen, wateroverlast, bodemdaling (daar is Prolander niet verantwoordelijk voor) – dan is het aan de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie Drentsche Aa, in de rol van schade- en nazorgcommissie, de effecten te beoordelen en een uitspraak te doen. Bewoners van en rond Geelbroek kunnen de (ernstige) negatieve effecten die binnen de 5 jaar termijn ontstaan, melden bij de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie.

Jaarlijks wordt de voortgang gerapporteerd aan de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie, deze gegevens zijn openbaar en worden gepubliceerd op www.drentscheaa.nl Deze gegevens zijn ook op te vragen bij de provincie Drenthe.

Deze maanden (eind 2018 – begin 2019) wordt voor Drentsche Aa een gebied-dekkend grondwatermeetnet met peilbuizen ingericht. Welk bedrijf deze opdracht gaat uitvoeren is nog niet bekend. De meetgegevens zullen worden gepubliceerd op deze website. Nabij Graswijk is geen 0-meting (muggen) gedaan bij de bebouwing, terwijl vlakbij, net over het spoor, vernattingsmaatregelen zijn genomen. Deze vraag wordt nog uitgezocht.

7. Vergunningen

Vraag: Aanlegvergunning (wordt omgevingsvergunning) is een paar jaar eerder al aangevraagd en verleend. Nu het inrichtingsplan is aangepast, moet die aanlegvergunning dan over opnieuw worden aangevraagd? Er zijn destijds afspraken zwart op wit gezet over compenserende maatregelen op landbouwpercelen (drainage in het buitengebied). Blijven die bestaan?

Het inrichtingsplan is op veel onderdelen aangepast. Dat betekent dat voor alle werkzaamheden in Geelbroek, inclusief verleggen van de Geelbroekerweg, een nieuwe omgevingsvergunning moet worden aangevraagd.

Voor diegenen die bij de aanlegvergunning in 2010 zienswijzen hebben ingediend bij de desbetreffende gemeente en waar bindende afspraken zijn gemaakt over het vervangen, dan wel aanleggen van drainage als compenserende maatregel, zullen de afspraken van destijds opnieuw worden bekeken. Prolander neemt hierover contact op met betrokken personen.

8. Verkavelingspatroon

Vraag: Hoe wordt het gebied straks beheerd? Blijft het middeleeuwse verkavelingspatroon wel zichtbaar? Met begrazing door vee ontstaat er bijvoorbeeld pitrus en dat ziet er lelijk uit en heeft geen natuurwaarde.

De watersystemen van landbouwpercelen en natuur worden gescheiden. De afwatering van de landbouw gebeurt via afwateringssloten aan de rand van Geelbroek (onder meer aan de Oostzijde). Ook de sloten binnen Geelbroek die een sterk ontwaterende- of afwaterende functie hebben en destijds aangelegd zijn ten behoeve van de landbouw, raken deze functie kwijt in het nieuwe inrichtingsplan. Die sloten worden gedempt. Dit zijn geen sloten met cultuurhistorische waarde. De overige sloten en greppels worden afgedamd of ondieper. Daardoor blijft het huidige cultuurhistorische slotenpatroon zichtbaar. Dat wordt geaccentueerd door de vegetatie, omdat in de natte delen, inclusief de greppels, andere planten groeien dan op de hogere, drogere gronden.

Staatbosbeheer zet een mix van verschillende beheerstrategieën in. In de kwetsbare, nattere delen zal dat maaien en afvoeren zijn, waardoor het gebied verschraalt en de biodiversiteit hersteld en versterkt wordt. Bijvoorbeeld ten oosten van de Ruimsloot (noordwesthoek) en bij Dijkbroeken (noordoosthoek). Om muggenoverlast te voorkomen is maaien en afvoeren ook de aanpak rond de bebouwing binnen het natuurgebied. De recreatieve (gras)paden worden 2 tot 3 keer per jaar gemaaid en het gras en de plantenresten worden afgevoerd.

Op de hogere, drogere delen van het plangebied wordt vee ingezet voor begrazing. Staatsbosbeheer zet vee in van boeren uit de buurt. Omdat vee kritisch is in wat het eet, zal meer ruigte ontstaan binnen een perceel met pitrus en stekelbosjes bijvoorbeeld. Staatsbosbeheer sluit met boeren beheercontracten af.

9. Wandelpaden en honden uitlaten

Vraag: Zijn de (nieuwe) wandelpaden het hele jaar te gebruiken en mogen hier ook honden loslopen? Er zijn hier veel hondenbezitters in de omgeving.

De (nieuwe) wandelpaden zijn onverharde graspaden. Tussen de zorgboerderij en de Geelbroekerweg bij de Halvemaan komt een pad met over de nieuwe slenk heen een vlonderpad. Ook over de huidige kavelpaden kan gewandeld worden. Het gebied bij Dijkbroeken krijgt een wandelpad. Dit pad loopt over de hoogste delen van het gebied. Het gebied is daar wel laag en natter dan op veel plekken elders in Geelbroek. Mogelijk zal in de winter het pad te drassig zijn en niet gebruikt kunnen worden. Bij de uitvoering van het werk wordt ook praktisch, in het veld bekeken

waar het traject van de graspaden te laag ligt. Waar nodig wordt dit extra opgevuld met zand of grond uit de omgeving.

Wandelpaden worden 2 tot 3 keer per jaar gemaaid door Staatsbosbeheer. Langs de waterlopen ligt een schouwpad van het waterschap. Ook hier is vrij wandelen toegestaan. Het waterschap gaat niet extra maaien ten behoeve van de wandelaars. De maaifrequentie is 2 tot 3 keer per jaar.

Binnen de natuurgebieden van Staatsbosbeheer mogen honden aangelijnd, op de paden, uitgelaten worden. Loslopen van honden is op enkele plekken in Nederland, nabij autoparkeerplaatsen, toegestaan.

17 Januari 2019